

Abstracts in Persian

پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان
(علمی- پژوهشی)

سال پنجم، شماره‌ی اول (پیاپی ۱۱)، بهار و تابستان ۱۳۹۵

به‌کارگیری انگاره‌ی چندوجهی راش برای کشف نامنظمی نمرات مصححان در تصحیح نوشته‌های زبان‌آموزان

رجب اسفندیاری*

استادیار مترجمی زبان انگلیسی- دانشگاه بین‌المللی امام خمینی^(ه)

چکیده

نامنظمی نمرات مصححان می‌تواند نتایج آزمون را بی‌اعتبار ساخته و در نتیجه، تصمیمات اتخاذ شده برای سطح‌بندی زبان‌آموزان را تحت تأثیر قرار دهد. در این پژوهش، با استفاده از «انگاره‌ی چندوجهی راش» به بررسی نحوه‌ی تصحیح و ارزیابی نوشته‌های زبان‌آموزان در دانشگاه بین‌المللی امام خمینی^(ه) پرداخته شد. هدف از انجام پژوهش حاضر، دستیابی به پاسخ این پرسش بود که «مصححان تا چه اندازه نوشته‌های زبان‌آموزان را به صورت منظم تصحیح می‌کنند؟». مصححان هر کدام ۵۶ نوشته را با استفاده از مقیاس پنج گزینه‌ای محقق‌ساخته تصحیح کردند. داده‌های گردآوری شده با استفاده از نرم‌افزار فاستس مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج تحلیل داده‌های فاستس شامل شاخص‌های پایایی و شاخص‌های کنترل کیفیت نشان داد که مصححان در تصحیح نوشته‌های زبان‌آموزان منظم هستند. نتایج تحلیل داده‌ها با استفاده از همبستگی حاکی از این است که نمرات حاصل از ارزیابی‌های هر مصحح به نتایج ارزیابی‌های دیگر مصححان نزدیک است. نتایج این تحقیق می‌تواند کاربردهایی برای تحقیق و آموزش داشته باشد؛ به‌عنوان مثال، می‌توان از یافته‌های این پژوهش به صورت خاص برای تربیت مصحح استفاده کرد.

کلیدواژه‌ها: نامنظمی، ارزیابی، مقیاس ارزیابی، نظم درونی

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۵/۴/۱

esfandiari@hum.ikiu.ac.ir

* تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۱/۱۵

رایانشانی نویسنده مسئول (رجب اسفندیاری):

پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان

(علمی- پژوهشی)

سال پنجم، شماره‌ی اول (پیاپی ۱۱)، بهار و تابستان ۱۳۹۵

به‌کارگیری پیکره‌ی زبان فارسی در ساخت آزمون سطح‌بندی بسندگی زبان فارسی (آزفان): طراحی و بررسی ساختاری سازه‌ی شنیدن آذفان

محمود بی‌جن‌خان

استاد زبان‌شناسی همگانی- دانشگاه تهران

پروانه شایسته‌فر*

دکتری زبان‌شناسی همگانی- دانشگاه تهران

چکیده

مقاله‌ی حاضر، پس از تبیین اهمیت و ضرورت طراحی آزمون سطح‌بندی بسندگی زبان فارسی دانشجویان غیرفارسی‌زبان (آذفان) آکادمیک پیکره‌بنیاد، به بررسی روایی سازه‌ی مهارت شنیدن آن پرداخته است. روایی‌سنجی سازه‌ی مهارت شنیدن با به‌کارگیری نرم‌افزار آفوس ۱۸ و از طریق روش مدل‌سازی معادلات ساختاری صورت گرفت. جامعه‌ی آماری پژوهش متشکل از ۱۲۰ نفر از دانشجویان خارجی بود که در پایلوت اولیه در سال ۱۳۹۳ به پرسش‌های مربوط به دو مهارت خواندن و شنیدن پاسخ دادند. به منظور روایی‌سنجی سازه‌ی شنیدن، ابتدا براساس رویکرد ارتباطی مطرح شده در پیشینه‌ی نظری، ارتباط بین این دو مهارت که متغیرهای مکنون مدل ساختاری را تشکیل داده مفروض و سه مدل اصلی تدوین شد: (۱) مدل تک‌سازه/یک‌پارچه، (۲) مدل سازه‌های همبسته، و (۳) مدل سازه‌های غیرهمبسته. نتایج بررسی ساختاری مدل‌ها نشان داد که هیچ یک از دو مدل سازه‌های غیرهمبسته و مدل تک‌سازه/یک‌پارچه برازش مناسبی با داده‌ها ندارد، در حالی که مدل سازه‌های همبسته برازش خوبی با داده‌ها نشان داد و بنابراین، به‌عنوان مدل اصلی آذفان ترجیح داده می‌شود. به‌طور کلی، نتایج، حاکی از اعتبار سازه‌ی شنیدن به‌عنوان سازه‌ی مستقل اما مرتبط و همبسته با سازه‌ی خواندن می‌باشد و نشان می‌دهند که این سازه می‌تواند به‌عنوان آزمونی مناسب برای سنجش و سطح‌بندی مهارت شنیداری غیرفارسی‌زبانان مورد استفاده قرار گیرد. در پایان، قابلیت تعمیم و کاربرد نتایج در حیطه‌های آموزش، یادگیری و سنجش زبان فارسی غیرفارسی‌زبانان مورد بحث قرار گرفته است.

کلید واژه‌ها: آزمون بسندگی زبان فارسی، آذفان آکادمیک، روایی سازه‌ای، پیکره‌ی متنی

* تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۱۱/۱۳

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۵/۴/۱

shayestefar.parva@ut.ac.ir

رایانشانی نویسنده مسئول (پروانه شایسته‌فر):

parishayeste@yahoo.com

† توضیح: این سرواژه بدین ترتیب ساخته شده است:

آ (آزمون)، ز (زبان)، فا (فارسی)، ن (آخر غیرفارسی‌زبانان) است. آزمون زبان فارسی برای غیرفارسی

پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان

(علمی- پژوهشی)

سال پنجم، شماره‌ی اول (پیاپی ۱۱)، بهار و تابستان ۱۳۹۵

تدوین یک فهرست واژگان دانشگاهی فارسی براساس پیکره‌ی زبانی

رضا رضوانی*

استادیار زبان و ادبیات انگلیسی- دانشگاه یاسوج

عباس قلتاش

استادیار علوم تربیتی- دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت

گران‌ناز زمانی

دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی- دانشگاه رازی

چکیده:

این پژوهش به منظور تدوین یک فهرست واژگان دانشگاهی فارسی شامل متداول‌ترین واژگان دانشگاهی موجود در متون دانشگاهی فارسی انجام گرفت. این فهرست از پیکره‌ای حاوی ۹۲۷۰۰۸ واژه در منابع دانشگاهی جمع‌آوری شد. انتخاب واژه‌ها و ترتیب آنها در فهرست با توجه به دو اصل دامنه و فراوانی خانواده‌های واژگانی صورت گرفت. پیکره‌ی زبانی به‌کار گرفته شده شامل هفت کتاب و ۱۱۲ مقاله بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده از ۲۸ مجله انتخاب شدند. این پیکره مربوط به هفت رشته‌ی هنر و معماری، مهندسی و تکنولوژی، کشاورزی و منابع طبیعی، علوم پزشکی، علوم دامپزشکی، علوم انسانی، و علوم پایه بود. فهرست تدوین شده شامل ۵۳۹ خانواده‌ی واژگانی موجود در کتاب‌ها و مقالات پژوهشی مورد مطالعه است. فارسی‌آموزان، پژوهشگران، و برنامه‌ریزان متون آموزشی می‌توانند این فهرست را به‌عنوان یک چارچوب مرجع اساسی و منبعی ارزشمند، به خصوص در تدوین متونی که هدف آنها تسلط بر واژگان دانشگاهی است، استفاده کنند.

کلیدواژه‌ها: فهرست واژگان دانشگاهی فارسی، واژگان دانشگاهی، فراوانی، دامنه

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۵/۴/۱

rezvanireza@gmail.com

* تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۴/۱۰/۶

رایانشانی نویسنده مسئول (رضا رضوانی):

پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان
(علمی-پژوهشی)

سال پنجم، شماره‌ی اول (پیاپی ۱۱)، بهار و تابستان ۱۳۹۵

بازنمایی طبقه‌بندی بازبینی‌شده‌ی اهداف آموزشی بلوم در کتاب‌های آموزش فارسی به غیر فارسی‌زبانان

سامان عبادی*

استادیار آموزش زبان انگلیسی - دانشگاه رازی

ویدا مظفری

دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی - دانشگاه رازی

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی نمود طبقه‌بندی بازبینی‌شده‌ی بلوم را در دو مجموعه‌ی کودک و بزرگسال از کتاب‌های آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان می‌باشد. به این منظور، پژوهشگران محتوای کتاب‌های مذکور را براساس یک طرح کدگذاری تجزیه و تحلیل نمودند. نتیجه‌ی پژوهش حاکی از وجود تفاوت‌های معناداری بین جلدهای مختلف مجموعه‌ی کودکان و همچنین بین دو مجموعه از لحاظ اهداف یادگیری بود. با وجود این، نتایج نشان داد که تفاوت معناداری بین جلدهای مختلف مجموعه‌ی بزرگسال و بین دو مجموعه از لحاظ تأکید بر مهارت‌های فکری سطح بالا و پایین وجود ندارد. در مجموع، یافته‌ها نشانگر گستردگی مهارت‌های فکری سطح پایین در این کتاب‌ها بودند. بنابراین، از آنجا که محتوای کتاب‌های ارزیابی‌شده با طبقه‌بندی بازبینی‌شده‌ی بلوم مطابقت ندارند، نمی‌توانند توانایی تفکر انتقادی را در زبان‌آموزان پرورش دهند. این مطالعه دارای مفاهیمی آموزشی برای تدبیراندیشان، تهیّه و تدوین‌کنندگان مطالب درسی، مدرّسان، و البته زبان‌آموزان است.

کلید واژه‌ها: ارزیابی کتاب درسی، طبقه‌بندی بازبینی‌شده‌ی بلوم، کتاب‌های آموزش زبان فارسی

پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان
(علمی- پژوهشی)

سال پنجم، شماره‌ی اول (پیاپی ۱۱)، بهار و تابستان ۱۳۹۵

تولید تکیه‌ی جمله در زبان فارسی توسط فارسی‌آموزان چینی

وحید صادقی*

استادیار آموزش زبان انگلیسی- دانشگاه بین‌المللی امام خمینی^(ره)

نیلوفر منصوری هره‌دشت

استادیار زبان‌شناسی- دانشگاه پیام نور

چکیده

مقاله‌ی حاضر به بررسی ویژگی‌های آوایی تکیه‌ی جمله در زبان فارسی در گفتار فارسی‌آموزان چینی می‌پردازد. همبسته‌های آوایی تکیه‌ی جمله در گفتار هشت فارسی‌زبان بومی و هشت فارسی‌آموز چینی با یکدیگر مورد مقایسه قرار گرفت. نتایج حاصل از اعمال دو روش محاسبه‌ی تکیه‌ی جمله نشان داد که فارسی‌آموزان چینی قادر هستند با تغییر سطح فرکانس پایه، دیرش و شدت انرژی واکه‌ها، کلمات تکیه‌بر را از کلمات بدون تکیه متمایز کنند. با این حال، فارسی‌آموزان چینی در نحوه‌ی استفاده از دو پارامتر فرکانس پایه و دیرش برای تمایز بین کلمات تکیه‌بر و بدون تکیه با فارسی‌زبانان بومی تفاوت داشتند. نتایج به دست آمده، منعکس‌کننده‌ی تداخل الگوهای واجی-آوایی زبان چینی با زبان فارسی است، با این حال، الگوی کلی تولید و پیاده‌سازی تکیه‌ی جمله در گفتار فارسی‌آموزان چینی با فارسی‌زبانان بومی تفاوت قابل ملاحظه‌ای ندارد.

کلیدواژه‌ها: چینی ماندارین، تکیه‌ی جمله، فرکانس پایه، دیرش، شدت انرژی

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۵/۴/۱

Vsadeghi5603@gmail.com

* تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۲/۱۴

رایانشانی نویسنده‌ی مسئول (وحید صادقی):

پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان
(علمی- پژوهشی)

سال پنجم، شماره‌ی اول (پیاپی ۱۱)، بهار و تابستان ۱۳۹۵

بررسی روش‌شناسی و گرایش پژوهشی در مقالات چاپ شده در پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان

رحمان صحراگرد

استاد زبان‌شناسی کاربردی- دانشگاه شیراز

حسین میهمی*

دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی- دانشگاه شیراز

چکیده

در بسیاری از پژوهش‌ها روش‌شناسی و گرایش پژوهشی در مقالات چاپ شده در مجلات مرتبط با زبان‌شناسی کاربردی مورد بررسی قرار گرفته‌اند. اما این امر در مورد مقالات مجلات مرتبط با آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان انجام نشده است. از این‌رو، در پژوهش حاضر به بررسی روش‌شناسی و گرایش پژوهشی در مقالات چاپ شده در مجله‌ی «پژوهش‌نامه‌ی آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان» پرداخته شده است. علاوه بر آن، این پژوهش در صدد است تا به بررسی رابطه‌ی بین روش‌شناسی و گرایش پژوهشی در مقالات چاپ شده در این مجله بپردازد. از این‌رو، تعداد ۵۸ مقاله از مجله‌ی مذکور دریافت شد و با استفاده از برنامه‌ی تحلیل اطلاعات کیفی «مکس کیودا ۱۰» مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت. نتایج حاصل نشان داد که روش‌های کیفی و کمی تا حدودی به یک اندازه در مقالات این مجله مورد استفاده قرار گرفته‌اند. با وجود این، نتایج نشان دادند که از تمامی انواع روش پژوهش کیفی در مقالات استفاده نشده است. همچنین، پژوهش‌ها از روش ترکیبی استفاده نکرده‌اند. در بررسی گرایش پژوهش نتایج به دست آمده نشان داد که گرایش به شیوه‌ی آموزش و آموزنده‌ها بیشتر مورد توجه پژوهشگران بوده است.

کلیدواژه‌ها: روش پژوهش، گرایش پژوهش، برنامه‌ی مکس کیودا ۱۰

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۱۳۹۵/۴/۱

meihami@yahoo.com

* تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۲/۱۵

رایانشانی نویسنده مسئول (حسین میهمی):